

*Handläggare:
Magna Andreen Sachs*

Elektroniska tidskrifter och databaser för all hälso- och sjukvårdspersonal inom Stockholms läns landsting ("Eira-plus")

Ärendet

Genom av Landstingsförbundet genomförd upphandling för samtliga landsting har Stockholms läns landsting möjlighet att tillhandahålla elektroniska tidskrifter och databaser för all personal inom hälso- och sjukvården. Den årliga kostnaden för detta, 4,5 Mkr, måste reserveras i budget från och med år 2005.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsutskottet föreslås besluta

att föreslå landstingsstyrelsen besluta

att reservera 4,5 Mkr i nästa års budget för Eira-plus

att göra Eira-plus tjänsten tillgänglig för alla som arbetar inom den gemensamt finansierade hälso- och sjukvården i SLL, d v s även för privata vårdgivare

att ge landstingsdirektören i uppdrag att informera förvaltning och vårdgivare om Eira-plus tjänsten

att ge landstingsdirektören i uppdrag utse en ansvarig Eira-handläggare på Landstingsstyrelsens förvaltning

att i övrigt besluta enligt förvaltningens synpunkter i det här tjänsteutlåtandet samt

att omedelbart justera beslutet.

Förvaltningens synpunkter

Hälso- och sjukvård av god kvalitet kännetecknas bland annat av att den är kunskapsbaserad och ändamålsenlig. Kunskapsbasen skall så långt möjligt vara grundad på vetenskaplig evidens. Denna kunskapsbas utvecklas ständigt och det är idag inte längre möjligt för hälso- och sjukvårdspersonal att behärska all tillgänglig evidens inom aktuella sjukdoms- och ohälsotillstånd.

Evidensbaserad hälso- och sjukvård förutsätter därför att all personal har tillgång till databaser och vetenskapliga publikationer där kunskapen kan hämtas.

Detta är ett rimligt krav med hänsyn till

- patienternas rättmätiga krav på en god och kunskapsbaserad vård
- personalens behov av kompetensutveckling kopplad till arbetsuppgifterna.

Nuläge

- Karolinska institutets Universitetsbibliotek (KIB) ger sin personal, studenter och doktorander tillgång till en stor mängd databaser och elektroniska tidskrifter, vilket leder till den lite absurda situationen att ute i verksamheten har somliga tillgång till vetenskaplig dokumentation – men inte de vars studie- och /eller doktorandtid är förbi.
- Några av fackbiblioteken på sjukhusen erbjuder sina användare tillgång till ett begränsat antal databaser och elektroniska tidskrifter. Denna tjänst gäller emellertid inte, med några få undantag, dem verksamma inom primärvård, psykiatri och geriatrik.
- 2003 lade SLL ner sammanlagt drygt 8 miljoner på utländska och vetenskapliga tidskrifter. Dessa tidskrifter är tillgängliga endast för en mycket begränsad skara bland dem som arbetar inom hälso- och sjukvården.

Möjlig förändring med "Eira-plus"

- 2001 genomfördes en upphandling av elektroniska tidskrifter och databaser av Landstingsförbundet (Eira). Sexton landsting anslöt sig och fick därmed tillgång till ett antal databaser och e-tidskrifter för all sin personal.
- SLL, Region Skåne och Västra Götalandsregionen anslöt sig inte då man tyckte att utbudet var för litet.
- 2003 togs diskussionen upp om ett utvidgat Eira – Eira-plus - vilket dels bättre skulle tillfredsställa de tre stora regionernas behov, dels möjliggöra ett fördelaktigare avtal med leverantören. Landstingsförbundet gavs i uppdrag att igångsätta ett upphandlingsarbete av ett "Eira-plus".
- I september 2004 förelåg ett avtal om ett betydligt utvidgat Eira - Eira-plus - som innebär en tillgång till ungefär 1100 elektroniska tidskrifter och 5 databaser.

Avtal om Eira-plus för SLL från och med 2005

Ett avtal för SLLs räkning skulle uppgå till 4,5 miljoner kronor per år, vilket ju är endast hälften av vad som idag spenderas årligen på papperstidskrifter. Emellertid är det inte troligt att prenumerationskostnaderna kommer att minska i någon nämnvärd grad

redan 2005. På sikt kan man dock räkna med att många av dessa prenumerationer sägs upp även om flera av de ingående förlagen kräver att pappersprenumerationerna behålls för 2005 och 2006. Dessa förlag bygger sitt offererade pris på bibehållna pappersprenumerationer. Det finns dock tecken på att marknaden för elektroniska tidskrifter kommer att förändras. Förlagens monopol luckras upp och beräkningsmodellerna kommer i framtiden att förändras. Därmed kan pappersprenumerationerna på sikt överges.

Kostnaden på 4,5 miljoner är beräknad på befolkningsbasis. Därmed är det rimligt att alla vårdgivare som tillhandahåller hälso- och sjukvård åt befolkningen i SLL och som har avtal med landstinget har tillgång till Eira-plus på samma villkor oavsett driftsform.

Införande av Eira-plus och stöd till användare av Eira-plus samt fackbibliotekens roll.

I samband med att beslut fattas om att reservera medel för Eira-plus från och med 2005 är det angeläget att se över fackbibliotekens roll för att därmed säkra att dessa på ett lämpligt sätt kompletterar Eira-plus utan att dubblera tjänsten. Frågan om fackbibliotekens uppdrag gentemot verksamheter utanför akutsjukhusen måste beröras. Vidare måste fackbibliotekens roll vad gäller stöd i införandet och användandet av Eira-plus bedömas.

För att informera om och introducera användningen av de nya databaserna och e-tidskrifterna kommer det att krävas en del insatser. Den löpande användningen av Eira-plus kommer att behöva ett ”kundstöd” eller en ”helpdesk”-funktion för löpande användarundervisning, aktivering av tidskriftsprenumerationer, avhjälpande av fel och besvarande av frågor. Denna funktion bör finnas på sjukhusbiblioteken – framför allt på fackbiblioteken på Södersjukhuset, Karolinska universitetssjukhuset i Solna samt Danderyds sjukhus. Dessa svarar även för kontakter med agenten och underhåll av den gemensamma plattformen för databaser och tidskrifter.

Vivi-Anne Gustavsson

Sören Olofsson